

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1547/22
20.4.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Булајић, председника већа, Ирене Вуковић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиље АА из села ..., општина ..., коју заступа пуномоћник адвокат Владимир Мишковић из Београда, Др Александра Костића бр. 10, против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Београд, Др Александра Костића бр. 9, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 23148/20 од 16.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 20.4.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 23148/20 од 16.12.2021. године у ставовима првом, другом и трећем изреке, па се у том делу **ОДБИЈАЈУ** као неосноване жалбе парничних странака.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у делу става четвртог изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 23148/20 од 16.12.2021. године којим су тужиљи досуђени трошкови поступка, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиљи исплати на име парничних трошкова износ од 80.179,86 динара, са законском затезном каматом почев од наступања услова за извршење пресуде до исплате, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиљи на име неисплаћених месечних износа пензије исплати за период од 1.5.2018. године закључно са 31.7.2021. године износ од 218.992,93 динара, са законском затезном каматом на месечно одређене износе почев од 25-ог у наредном месецу до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој због неисплаћивања пензије за период од 1.5.2018. године закључно са 31.7.2021. године исплати разлику између износа наведених у ставу другом изреке и тражених износа, са законском затезном каматом почев од 25-ог у наредном месецу до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 66.000,00 динара са законском затезном каматом од наступања услова за извршење пресуде до исплате, док је захтев за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова парничног поступка за период од 16.12.2021. године до дана наступања услова за извршење одбијен је као неоснован.

Против наведене пресуде жалбу су благовремено изјавиле обе парничне странке, побијајући је из свих законских разлога. Тужиља је пресуду побијала у ставу трећем и делу става четвртог изреке којим су јој досуђени трошкови, како произлази из навода њене жалбе, а тужени у ставу другом и делу става четвртог изреке којим су тужиљи досуђени трошкови, као и, како произлази из навода жалбе туженог, у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 са изменама и допунама), овај суд је оценио да је жалба тужиоца делимично основана, а жалба тужене неоснована.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју обе странке неосновано указују у жалбама, будући да пресуда нема недостатака због којих се не може испитати. Изрека пресуде није противречна, нити противречи разлозима пресуде које је суд дао о битним чињеницама, а који су јасни и непротивречни.

Жалбени навод туженог да је првостепени суд у овој парници одлучивао о захтеву који не спада у судску надлежност, а чиме је тужени указао на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 ЗПП, неоснован је, будући да је сагласно члану 1 ЗПП суд опште надлежности надлежан за поступање у имовинскоправним споровима, па и за спор о накнади штете. На основу изнетог, правилна је одлука првостепеног суда из става првог изреке побијане пресуде којом је одбијен приговор апсолутне ненадлежности суда.

Правилном оценом изведених доказа првостепени суд је утврдио да је тужиља решењем туженог од 14.6.1989. године стекла право на породичну пензију, почев од

1.7.1988. године. Тужилји је пензија исплаћивана до марта 1999. године, када је исплата обустављена. Тужилја је корисник основне пензије на КИМ почев од 12.3.2009. године. У периоду од 1.5.2018. закључно са 31.7.2021. године номинална нето разлика између припадајуће старосне пензије по решењу туженог и исплаћеног износа пензије од стране косовске администрације према потврди од 14.4.2021. године, износи 218.992,93 динара у појединачним износима наведеним у ставу другом изреке првостепене пресуде, са датумима доспелости сваког појединачног месечног износа 25-ог у наредном месецу за претходни месец.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право и то чланове 172 и 277 Закона о облигационим односима и члан 1 Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, па је правилно закључио да је тужени одговоран за штету коју је тужилја претрпела услед незаконитог рада туженог, који се огледа у обустави исплате пензије без законског разлога и без доношења одлуке о томе, те је дужан да тужилји накнади штету за период од 1.5.2018. закључно са 31.7.2021. године у појединачним месечним износима, са законском затезном каматом од 25-ог у наредном месецу као даном доспелости сваког износа па до исплате. Стога је правилно поступио када је одлучио усвајањем тужбеног захтева као у ставу другом изреке побијане пресуде.

Првостепени суд је правилно закључио и да потраживање тужилје није застарело. С обзиром да је тужба у овој правној ствари поднета 18.6.2020. године, правилно је оцењено да нису застарела потраживања накнаде штете за период почев од маја 2018. године закључно са јулом 2021. године, имајући у виду да од доспелости неисплаћених месечних износа пензије, 25-ог у наредном месецу за претходни, па до подношења тужбе, није протекао рок застарелости од три године прописан одредбом члана 376 Закона о облигационим односима.

Тужени у жалби упућује на одредбу члана 119 Закона о ПИО која прописује да лице које оствари право на две или више пензија на територији републике, може да користи само једну, по сопственом избору. Како је тужилја примала пензију од косовске администрације, тужени закључује да се тужилја на тај начин фактички и определила за ту пензију. Међутим, тужилји је право на породичну пензију признато решењем туженог почев од 1.7.1988. године, које није стављено ван снаге нити је замењено новим решењем, а пензија јој није исплаћивана од марта 1999. године без законског основа, због чега чињеница да је тужилја била корисник основне пензије на Косову и Метохији почев од 12.3.2009. године може бити од значаја само у погледу висине накнаде штете коју трпи, али је без утицаја на право тужилје да у смислу члана 172 ЗОО потражује од туженог накнаду штете због незаконите обуставе исплате пензије.

Неоснован је и жалбени навод туженог да тужилја није поступала сагласно члану 88 став 3 Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник" РС, бр. 34/03...101/05) јер није пријавила туженом промену адресе, као промену која је од утицаја на право, односно обим коришћења права на пензију, с обзиром да тужени, који је ову чињеницу истакао у одговору на тужбу, није доказивао да је тужилја променила адресу пребивалишта и да је промена адресе и немогућност исплате пензије на адресу познату туженом узрок обуставе исплате.

Следом изнетог, првостепени суд је правилно имао у виду да је косовска администрација почев од 12.3.2009.године тужилји исплаћивала пензију у месечним износима као у потврди од 14.4.2021. године, која чињеница је од значаја приликом утврђивања висине штете коју је тужилја претрпела.

Првостепени суд је правилно ставом трећим изреке побијане пресуде одбио тужбени захтев тужилје у делу који се односи на потраживања за период од 1.5.2018. закључно са 31.7.2021.године преко досуђених до тражених износа, за износ пензија које је у том периоду тужилја примала од косовске пензијске администрације, јер је одредбом члана 190 Закона о облигационим односима прописано да ће суд, узимајући у обзир и околности које су наступиле после проузроковања штете досудити накнаду у износу који је потребан да се оштећеникова материјална ситуација доведе у оно стање у коме би се налазила да није било штетне радње или пропуштања, те су жалбени наводи тужилје којима се побија овај део одлуке (став трећи изреке) неосновани и без утицаја на другачију одлуку овог суда.

Поред тога, жалба туженог неосновано тврди да је суд требало да примени чл. 279 став 3 Закона о облигационим односима, приликом одлучивања о праву на исплату законске затезне камате, јер су пензије повремена новчана давања на која законска затезна камата тече од дана када је суду поднесен захтев за исплату. Правни основ обавезивања туженог је накнада штете па се обавеза туженог сматра доспелом од тренутка настанка штете, сходно члану 186 Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, применом члана 390 ЗПП донета је одлука као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, тужилја основано у жалби побија правилност и законитост решења о трошковима поступка, садржано у делу става четвртог изреке побијане пресуде, с обзиром на то да је донето погрешном применом материјалног права. Према стању у списима, тужилји, која је током поступка била заступана од стране пуномоћника из реда адвоката, сходно члановима 153, 154 и 163 ЗПП и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, сразмерно успеху у спору, признати су трошкови за састав тужбе и два образложена поднеска у износу од по 9.000,00 динара, на име заступања на два одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара, на име приступа на једно неодржано рочиште у износу од 6.000,00 динара и трошкови вештачења у износу од 12.000,00 динара, што све укупно чини износ од 66.000,00 динара.

Чланом 154 ЗПП прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни, као и о висини трошкова, одлучује суд ценећи све околности.

Чланом 21 Закона о судским таксама прописано је да се у парничном поступку таксе плаћају према вредности предмета спора, а тарифним бројем 1 Таксене тарифе,

између осталог, прописано је да се за тужбу поднету пред судом опште надлежности плаћа, према вредности предмета спора од 100.000,00 динара до 500.000,00 динара, такса у износу од 9.800 динара увећано за 2% од вредности предмета спора.

Полазећи од наведеног, а имајући у виду да је тужиља трошковником од 16.12.2021.године, предатим на рочишту на којем је закључена главна расправа, определила трошкове поступка и на име судске таксе за тужбу и одлуку, то по становишту овог суда тужиљи припадају и трошкови поступка на име судске таксе за тужбу и пресуду у износу од по 14.179,86 динара, сразмерно успеху у спору, сходно члану 21 Закона о судским таксама у вези става 1 Тарифног броја 1 Таксене тарифе.

Због свега наведеног, применом чланова 153, 154 став 1 и 163 ЗПП, тарифних бројева 13 и 15 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе из Закона о судским таксама, важећим у време доношења пресуде, сразмерно успеху у спору, тужиљи припадају трошкови за састав тужбе и два образложена поднеска у износу од по 9.000,00 динара, на име заступања на два одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара, на име приступа на једно неодржано рочиште у износу од 6.000,00 динара и трошкови вештачења у износу од 12.000,00 динара, увећани за износ судске таксе на тужбу и пресуду у износу од по 14.179,86 динара, што све укупно износи 80.179,86 динара, са законском затезном каматом почев од наступања услова за извршење па до исплате, према одредби члана 277 став 1 и 324 став 1 ЗОО.

Из наведених разлога преиначена је побијана пресуда у делу става четвртог изреке, применом одредбе члана 401 тачка 3 у вези члана 394 тачка 4 ЗПП.

Имајући у виду да је тужиља успела у жалбеном поступку у незнатном делу, то јој у смислу члана 165 у вези члана 153 ЗПП не припадају трошкови другостепеног поступка, па је донета одлука као у ставу другом изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Зорица Булајић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић